

سید محمد باقر صدر

"آیت الله العظمی شهید سید محمد باقر صدر" یکی از بزرگترین اندیشمندان مسلمان و به تعبیر امام خمینی(ره) "مغز متفکر اسلامی" در تاریخ اسلامی معاصر است.

"علامه سید محمد باقر صدر" در تاریخ ۲۵ ذیقعده ۱۳۵۳ در شهر مقدس "کاظمین" دیده به جهان گشود. پدرانش همه از عالمان دین بودند. پدر بزرگش "آیت الله العظمی سید اسماعیل صدر" یکی از مراجع بزرگ تقلید شیعه در نیمه اول قرن چهارده اسلامی بود. خواهرش "آمنه بنت الهدی صدر" یکی از زنان دانشمند، شاعر، نویسنده و معلم فقه و اخلاق بود.

"آیت الله شهید سید محمد باقر صدر"، پس از آموزشهای ابتدایی با راهنمایی دو دایی فقیه و دانشمندش "آیت الله شیخ محمد رضا آل یاسین" و "آیت الله شیخ مرتضی آل یاسین" به فراگیری دروس حوزوی و علوم دینی پرداخت.

تحصیلات علوم دینی را با کتاب "معالم الاصول" نزد برادرش "سید اسماعیل" آغاز کرد. سپس به نجف اشرف رفت و نزد استادانی نظیر "آیت الله العظمی سید ابوالقاسم خویی"، "مرحوم آیت الله شیخ محمد رضا آل یاسین" و "شیخ صدرا بادکوبه‌ای" به تحصیل پرداخت. در کنار آن، فلسفه غرب و نظرات فلاسفه غیر مسلمان را به

دقت مورد تحقیق و نقد قرار داد. کتاب "فَلَسْفُتْنَا" گویای ابعاد گسترده اندیشه های فلسفی آیت الله شهید سید محمد باقر صدر است.

وی از آغاز نهضت اسلامی امام در سال ۱۳۴۲ ش از امام و حرکتش حمایت می‌کرد. در تمام چهارده سال اقامت امام در نجف، سید محمد باقر با ایشان ارتباط نزدیکی داشت. این جمله از ایشان معروف است که درباره امام و نهضتش فرمود که: «ذوبوا فی الامام خمینی» یعنی در امام باید ذوب شد و از رهبری ایشان بدون چون و چرا اطاعت کرد.

دوران مرجعیت آیت الله شهید سید محمد باقر صدر، پس از وفات "آیت الله حکیم" (۱۳۹۰ ق) آغاز شد و بسیاری از مردم عراق از او تقلید کردند. این امر حکومت بعث عراق را به وحشت انداخت.

"آیت الله صدر" برای بیداری مردم عراق و آماده کردن آنها برای قیام به آموزش درس تفسیر قرآن پرداخت. حکومت صدام از این موضوع به وحشت افتاد و در یک حمله همه جانبه همه نمایندگان آیت الله صدر را در تمام شهرهای کشور دستگیر و زندانی کرد. شهید صدر روز ۱۶ رجب ۱۳۹۹ را روز اعتراض و اظهار انزجار از اعمال ظالمانه رژیم اعلام کرد همان شب آیت الله صدر دستگیر و روانه بغداد شد. ولی برای ایجاد آرامش و جلوگیری از گسترش اعتراض مردم، مجبور شد که آیت الله صدر را آزاد کند.

رژیم صدام برای قطع رابطه مردم با آیت الله صدر، خانه ایشان را به مدت ۹ ماه محاصره کرد. تا اینکه "ابو سعید" رئیس سازمان امنیت نجف، با عده ای از مزدوران امنیتی، او را دستگیر و به بغداد منتقل کرد و پس از مدتی آیت الله صدر و خواهرش بنت الهدی زیر شکنجه های رژیم به شهادت رسیدند.

این متفکر بزرگ در زمینه های مختلف علوم اسلامی فقه و اصول تألیفاتی دارد که در جهان اسلام و حوزه های علمیه شیعه اثر گذار بوده و مورد استفاده قرار گرفته است و مجموعه ای هم تحت عنوان «اسلام یقود الحیاة» پس از

انقلاب اسلامی عرضه کرد که ابعاد رهبری اسلام را در جامعه بشری را نشان می دهد از دیگر کارهای آیت الله صدر، در جهت حمایت از انقلاب اسلامی ایران، تألیف سلسله کتابهای "الاسلام یقود الحیاه" در شش جلد بود.

مجموعه آثار ایشان عبارتند از:

- "غایة الفکر فی علم الاصول"
- "فلسفتنا - فلسفه ی ما" (به فارسی ترجمه شده است).
- "اقتصادنا - اقتصاد ما" (به فارسی ترجمه شده است).
- "ماذا تعرف عن الاقتصاد الاسلامی"
- "الانسان المعاصر و المشکله الاجتماعیه" (به فارسی ترجمه شده است).
- "البنک الأربوی فی الاسلام"
- "الاسس المنطقیه لاستقراء" (به فارسی و انگلیسی ترجمه شده است).
- "بحوث فی شرح العروة الوثقی" (در چهار بخش)
- "الفتاوی الواضحه" (رساله عملیه ی)
- "منهاج الصالحین - و التعلیقہ علیہ"
- "دروس فی علم الاصول"
- "مباحث الدلیل اللفظی"
- "تعارض الادلة الشرعیه"
- "بحث حول الولایه" (به فارسی و انگلیسی ترجمه شده است).
- "بحث حول المهدی" (با عنوان حماسه ای از نور به فارسی ترجمه شده است).
- "المرسل و الرسول و الرساله"
- "احکام الحج"
- "نظره عامه فی العبادات" (به فارسی ترجمه شده است).

- "لمحة فقهية عن دستور الاسلاميه" (به فارسى ترجمه شده است.)
- "الصورة الكاملة لاقتصاد فى المجتمع الاسلامى"
- "الخطوط التفصيلية عن الاقتصاد المجتمع الاسلامى"
- "خلافة الانسان و شهادة الانبياء"
- "منابع القدرة فى الدولة الاسلاميه"
- "البنك فى المجتمع الاسلامى"